

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET MARESTI PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 55759/07)

PRESUDA

STRASBOURG

25. lipnja 2009.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Maresti protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Christos Rozakis, *predsjednik*,

gđa. Nina Vajić,

g. Khanlar Hajiyev,

g. Dean Spielmann,

g. Sverre Erik Jebens,

g. Giorgio Malinverni,

g. George Nicolaou, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 4. lipnja 2009. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 55759/07) protiv Republike Hrvatske što ga je 26. studenog 2007. godine hrvatski državljanin, g. Armando Maresti ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").
2. Podnositelja zahtjeva je zastupao g. M. Zubović, odvjetnik iz Pazina. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 9. lipnja 2008. predsjednik Prvoga odjela odlučio je Vladu obavijestiti o prigovorima podnositelja zahtjeva koji se tiču prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu i njegovoga prava da ne bude dva puta kažnjen za isto djelo. Također je odlučeno da će se istovremeno ispitati dopuštenost i osnovanost zahtjeva (članak 29. stavak 3.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1965. godine i živi u Pazinu.

1. Prekršajni postupak protiv podnositelja zahtjeva

5. Dana 16. lipnja 2005. godine Policijska postaja Pazin podnijela je Prekršajnom sudu u Pazinu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv podnositelja zahtjeva. U odluci donesenoj istoga dana Prekršajni sud u Pazinu utvrdio je da je podnositelj zahtjeva dana 15. lipnja 2005. godine oko 19 sati na autobusnom kolodvoru u Pazinu, dok je bio pod utjecajem alkohola, verbalno napao izvjesnog D.R., udario ga šakom nekoliko puta u glavu i nastavio ga udarati nogama i šakama po tijelu. Podnositelj zahtjeva je proglašen krivim za osobito drsko i nepristojno ponašanje na javnom mjestu, na način da je napao drugu osobu i remetio red i mir. Time je počinio prekršaj iz članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, te mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 40 dana. Ova je odluka postala pravomoćnom dana 29. lipnja 2005. godine. Mjerodavni dio te odluke glasi kako slijedi:

„Okrivljenik: Armando Maresti...

kriv je

što je dana 15. lipnja 2005. godine, u 19 sati na autobusnom kolodvoru u Pazinu, dok je bio pod utjecajem alkohola...prvo verbalno napao D.R....a onda ga gurnuo objema rukama, i, kad mu je ovaj uzvratio, opetovano ga počeo udarati šakama u glavu, a nakon toga ga nastavio udarati šakama i nogama po cijelom tijelu.

...“

2. Postupak po optužnom prijedlogu

Postupak u odnosu na A.M.

6. Dana 14. srpnja 2005. godine Općinsko državno odvjetništvo u Pazinu podnijelo je optužni prijedlog sa kaznenim nalogom Općinskom sudu u Pazinu, optuživši podnositelja zahtjeva za nanošenje teške tjelesne ozljede A.M.
7. Podnositelja zahtjeva je u postupku zastupao punomoćnik. Dana 9. rujna 2005. godine njegov je punomoćnik dostavio pismeni zahtjev u kojemu moli sud da se sva pismena šalju putem njega, te je priložio punomoć koju je potpisala majka podnositelja zahtjeva. U to je vrijeme podnositelj zahtjeva služio zatvorsku kaznu u Zatvoru u Puli.

Postupak u odnosu na D.R.

8. Dana 15. studenog 2005. godine Općinsko državno odvjetništvo u Pazinu podnijelo je Općinskom sudu u Pazinu optužni prijedlog optuživši podnositelja zahtjeva za nanošenje teške tjelesne ozljede D.R. U optužnom se prijedlogu pozvalo na policijsko izvješće o događajima od 15. lipnja 2005. godine.
9. Dana 12. travnja 2006. godine Općinski sud je spojio tri odvojena kaznena postupka protiv podnositelja zahtjeva, uključujući i postupak u odnosu na navodne napade na A.M. i D.R. Istoga je dana odredio pritvor podnositelju zahtjeva iz razloga što se protiv podnositelja zahtjeva vodilo više kaznenih postupaka, što je već više puta bio osuđivan i što je postojala opravdana bojazan da bi podnositelj boravkom na slobodi mogao ponovno počinuti ista djela.
10. Dana 19. svibnja 2006. godine Općinski sud je podnositelja zahtjeva proglasio krivim po dvije točke za napad s nanošenjem teške tjelesne ozljede i po jednoj točki za prijetnje smrću. U odnosu na incident na autobusnom kolodvoru u Pazinu dana 15. lipnja 2005. godine utvrđeno je da je podnositelj zahtjeva pristupio D.R. i verbalno ga napao, a zatim ga nastavio udarati šakama i nogama po tijelu. Osuđen je na godinu dana zatvora za sva djela za koja je proglašen krivim. Vrijeme već izdržane kazne u vezi s osudom u prekršajnom postupku pred Prekršajnim sudom trebalo se uračunati u tu kaznu. Naloženo mu je obvezatno liječenje od alkoholizma tijekom izdržavanja kazne zatvora. Mjerodavni dio presude glasi:

„Okrivljenik: Armando Maresti...

kriv je

što je

2) dana 15. lipnja 2005. godine, oko 19 sati na autobusnom kolodvoru u Pazinu, dok je bio pod utjecajem alkohola...došao do D.R.... i prvo ga verbalno napao...a onda ga gurnuo objema

rukama, te ga nakon toga počeo udarati šakama u glavu, slomivši mu zubnu protezu, a kad je D.R. pokušao otići, okrivljenik ga je ulovio, gurnuo ga na pod i udarao ga po cijelom tijelu, nanijevši mu time brojne ozljede...”

11. U žalbi od 11. lipnja 2006. godine podnositelj zahtjeva je, *inter alia*, naveo da ga je u odnosu na djela protiv A.M. i D.R. već osudio Prekršajni sud u Pazinu i da je povrijeđeno pravilo *ne bis in idem*. Dana 30. lipnja 2006. godine Županijski sud u Puli usvojio je žalbu podnositelja zahtjeva u odnosu na djelo protiv A.M., iz drugih razloga, a ne zbog povrede pravila *ne bis in idem*, i potvrdio osuđujuću presudu u odnosu na druga dva djela, smanjivši mu ukupnu kaznu na sedam mjeseci zatvora.
12. Drugostupanjska presuda dostavljena je majci podnositelja zahtjeva 9. kolovoza 2006. godine, a njegovom punomoćniku 16. kolovoza 2006. godine. Dana 13. rujna 2006. godine punomoćnik podnositelja zahtjeva podnio je Općinskom sudu u Pazinu zahtjev za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude. Tvrdio je, *inter alia*, da je podnositelj zahtjeva postupao u samoobrani i ponovio tvrdnju koju je naveo u žalbi, da je povrijeđeno pravilo *ne bis in idem*, budući je podnositelja zahtjeva već osudio Prekršajni sud u Pazinu.
13. Svojim rješenjem od 14. rujna 2006. godine Općinski sud je odbacio taj zahtjev kao nepravovremen, jer je bio podnesen nakon proteka roka od mjesec dana. U žalbi protiv toga rješenja podnositelj zahtjeva je tvrdio da pobijana presuda nije bila propisno dostavljena, jer njegova majka boluje od šizofrenije i nije sposobna jasno prosuđivati, te ju se iz tog razloga ne može smatrati odraslim članom istoga domaćinstva, u smislu članka 146., stavka 1. Zakona o kaznenom postupku. Tu je tvrdnju potkrijepio liječničkom potvrdom. Nadalje je tvrdio da je njegov zahtjev za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude bio podnesen unutar roka od mjesec dana od dostave te presude njegovom punomoćniku, te je stoga podnesen u propisanom roku.
14. Dana 23. veljače 2007. godine Županijski sud u Puli odbio je žalbu nakon što je utvrdio da je majka podnositelja zahtjeva potpisala punomoć za pravno zastupanje podnositelja zahtjeva u kaznenom postupku, te da se stoga ne može reći da nije sposobna za jasno rasuđivanje.
15. U ustavnoj tužbi podnesenoj nakon toga dana 23. ožujka 2007. godine, podnositelj zahtjeva je tvrdio, *inter alia*, da mu presuda Županijskoga suda u Puli od 30. lipnja 2006. godine nije bila propisno dostavljena te da je na taj način povrijeđeno njegovo pravo na pravno sredstvo. Dana 24. svibnja 2007. godine Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva kao nedopuštenu, iz razloga što se nije odnosila na meritum predmeta.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

16. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 143/2002, 63/2002, 62/2003 i 115/2006) glase kako slijedi:

Članak 146.

„Dopisi za koje u ovom Zakonu nije propisano da se moraju osobno dostaviti dostavljaju se također osobno, no oni se, ako se primatelj ne zatekne u stanu ili na poslu, mogu predati kojem od njegovih odraslih članova domaćinstva, koji su dužni primiti dopis. Ako se oni ne zateknu u stanu, dopis će se predati nadstojniku ili susjedu, ako oni na to pristanu...”

Članak 368.

„Povreda Kaznenog zakona postoji ako:

...

3. ima li okolnosti koje isključuju kazneni progon a osobito...ako je stvar već pravomoćno presuđena,

...“

Članak 425.

„(1) Okrivljenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora...može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude podnosi se u roku od mjesec dana od dana kad je okrivljenik primio pravomoćnu presudu.

...“

Članak 426.

„O zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.,,

Članak 427.

„Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti zbog:

1. povrede Kaznenog zakona na štetu osuđenika predviđene u članku 368. točki 1 do 4. ovoga Zakona...

...

3. povrede prava na obranu na suđenju ili postupovnih pravila u žalbenom stadiju, ako je to moglo utjecati na presudu. „

17. Mjerodavni dijelovi Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/1997) glase kako slijedi:

Članak 99.

„Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.“

18. Mjerodavni dio Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“, br. 5/1990, 47/1990 i 29/1994) glasi:

Članak 6.

„Tko se na javnom mjestu ponaša na naročito drzak i nepristojan način vrijeđajući građane ili narušavajući njihov mir, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom.....ili kaznom zatvora do 60 dana.“

PRAVO**II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVAK 1. KONVENCIJE**

19. Podnositelj zahtjeva prigovara da nije imao pristup sudu. Poziva se na članak 6., stavak 1. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„.....u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo ...na pošteno suđenje od strane suda....“

20. Vlada osporava tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

21. Vlada tvrdi da postupak povodom zahtjeva podnositelja zahtjeva za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude ne spada u domašaj članka 6. stavka 1. Konvencije, jer se prema domaćem pravu takav zahtjev smatra izvanrednim pravnim lijekom.
22. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je članak 6. primjenjiv na ovaj postupak.
23. Sud prvo primjećuje da se konkretan naziv dan nekom postupku u domaćem pravnom sustavu ili činjenica da se taj postupak u domaćem pravosuđu smatra izvanrednim pravnim lijekom ne može smatrati odlučujućim: ono što je odlučujuće je priroda i domašaj postupka o kojemu se radi (vidi predmet *San Leonard Band Club v. Malta*, br. 77562/01, st. 41., ECHR 2004-IX). Nadalje, prema dobro utvrđenoj praksi Suda postupci po reviziji ili kasacijskoj žalbi spadaju u djelokrug članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi, na primjer predmete *H.E. v. Austria*, br. 33505/96, st. 14. i 18., 11. srpanj 2002. i *Cobianchi v. Italy (no. 1)*, br. 43434/98, st. 8. i 11., 9. studeni 2000.).
24. Glede pozivanja Vlade na odluku Suda u predmetu *Berdzenishvili v. Russia* (dec.), br. 31697/03, ECHR 2004-II (izvodi), Sud bilježi da se zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude iz hrvatskog Zakona o kaznenom postupku može smatrati sličnim kasacijskoj žalbi iz ruskog Zakona o kaznenom postupku. Kasacijsku se žalbu može podnijeti ruskom Vrhovnom sudu iz razloga, *inter alia*, povrede pravila kaznenog postupka ili pogrešne primjene kaznenog prava. Postupak po kasacijskoj žalbi smatran je redovnim stadijem kaznenog postupka protiv podnositelja zahtjeva u tom predmetu. Suprotno tome, Sud je smatrao da je prigovor za nadzorno preispitivanje na temelju ruskog postupka sličan zahtjevu za ponavljanje postupka i sličnim pravnim sredstvima koja se u pravilu ne bi smjela razmatrati kao pravno sredstvo na temelju članka 35., stavka 1. Konvencije. Do toga je zaključka došao uglavnom iz slijedećih razloga:

„na temelju CCrP-a, prigovor nadzornog postupka revizije može se podnijeti u svako doba nakon što presuda postane izvršna, čak i godinama nakon toga.“

Nadalje, na temelju članka 403. CCrP-a, ako predsjedništvo Regionalnog suda odbaci prigovor za nadzorno preispitivanje, on se može ponovno podnijeti Vrhovnome sudu. Na temelju članka

406-4 CCrP-a, kad sudac odbije prosljediti prigovor za nadzorno preispitivanje sudu za nadzorno preispitivanje, predsjednik suda može preinačiti odluku suca. Ostvarivanje ovog prava također nije ograničeno rokom.

Sud smatra da bi, ako bi se smatralo da je postupak za nadzorno preispitivanje na temelju CCrP-a pravno sredstvo koje treba iscrpiti, time stvorena neizvjesnost poništila pravilo o šest mjeseci.“

25. Međutim, nadzorni postupak revizije ne može se ni na koji način usporediti sa zahtjevom za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude na temelju hrvatskog Zakona o kaznenom postupku, iz slijedećih razloga. Glede prirode postupka povodom zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u kaznenom predmetu, Sud primjećuje da hrvatski Vrhovni sud može, ukoliko utvrdi da je zahtjev osnovan, ukinuti presude nižih sudova i vratiti predmet na ponovljeni postupak, ili, u određenim slučajevima čak i odlučiti sam o predmetu. Razlozi koji opravdavaju izvanredno preispitivanje pravomoćne presude izričito su nabrojani u članku 427. Zakona o kaznenom postupku, i nisu podložni diskrecionoj ocjeni suda. Ovo pravno sredstvo na raspolaganju je samo okrivljeniku (ne i tužitelju), zbog strogo ograničenih pravnih pogrešaka na štetu okrivljenika, te se na njega primjenjuje strogi rok od mjesec dana nakon dostave presude okrivljeniku.
26. Zahtjev za izvanredno preispitivanje ima svoj ekvivalent u građanskom postupku u vidu revizije koja se podnosi Vrhovnome sudu, također protiv pravomoćne presude. S tim u vezi Sud primjećuje da je već utvrdio kako je članak 6. primjenjiv na postupak koji se odnosi na takve žalbe (vidi predmet *Debelić v. Croatia*, br. 2448/03, st. 21. i 22., 26. svibnja 2005.). Glede kaznenopravnog sredstva o kojemu se radi, Sud je u prijašnjem predmetu (*Kovač v. Croatia* (br. 503/05, 12. srpnja 2007.)) razmatrao postupak pred Vrhovnim sudom povodom zahtjeva okrivljenika za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u kaznenom predmetu.
27. Podnositelj zahtjeva je u svom zahtjevu za izvanredno preispitivanje prigovorio, *inter alia*, da je došlo do povrede Kaznenog zakona, zbog navodne povrede načela *ne bis in idem*. Sud primjećuje da je zahtjev podnositelja zahtjeva podnesen iz jednog od propisanih razloga za utvrđenje povrede Kaznenog zakona, naime da su postojale okolnosti koje isključuju kazneni progon, posebice da je o toj stvari već pravomoćno presuđeno (članci 368., 425. i 427. Zakona o kaznenom postupku – vidi stavak 16. ove presude).
28. U takvim okolnostima, Sud zaključuje da je postupak povodom zahtjeva za izvanrednim preispitivanjem pravomoćne presude bio odlučan za odluku o optužbi za kazneno djelo protiv podnositelja zahtjeva, te da stoga spada u domašaj članka 6., stavka 1. Konvencije. *Prema tome, prigovor Vlade treba odbaciti..*
29. Sud smatra da ovaj prigovor nije nedopušten u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. On nadalje smatra da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga mora biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

Tvrdnje stranaka

30. Podnositelj zahtjeva navodi da su odluke nacionalnog suda kojima je odbačen njegov zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude kao nepravovremen bile pogrešne, jer je taj pravni lijek bio u stvari podnesen u propisanome roku. Sudac koji je odlučio odbaciti taj pravni lijek trebao je uzeti u

- obzir datum kad je pobijana drugostupanjska odluka dostavljena punomoćniku podnositelja zahtjeva, a ne datum kad je ona bila dostavljena njegovoj psihički bolesnoj majci
31. Vlada tvrdi da se zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može podnijeti u roku od mjesec dana od dana dostave pobijane presude okrivljeniku u kaznenom postupku. U postupcima po izvanrednim pravnim lijekovima, rokovi se računaju od dana kad je odluka dostavljena okrivljeniku. To je stoga što punomoć dana branitelju prestaje vrijediti kad presuda u kaznenom postupku postane pravomoćna.
 32. U ovome predmetu presuda Županijskog suda u Pulu dostavljena je majci podnositelja zahtjeva 9. kolovoza 2006. godine te se rok od mjesec dana za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude treba računati od toga datuma. Iako majka podnositelja zahtjeva boluje od psihičke bolesti, ona nije nikada bila lišena poslovne sposobnosti. To pokazuje da se njena psihička bolest ne može smatrati preprekom da joj se dostavljaju sudske odluke. Štoviše, upravo je majka podnositelja zahtjeva potpisala punomoć punomoćniku okrivljenika za postupanje u kaznenom postupku o kojemu se radi. Primila je i neka druga pismena u postupku, kao što je odluka o odgodi rasprave, a koja je dostavljena 20. siječnja 2006. godine. Podnositelj zahtjeva nije, međutim, prigovorio činjenici da je njegova majka primala druge naloge suda, niti je prigovorio punomoći koju je ona potpisala.

Ocjena Suda

33. Sud ponavlja da članak 6. Konvencije ne obvezuje države ugovornice da osnuju žalbene ili kasacijske sudove. Međutim, kada takvi sudovi postoje, oni moraju poštivati jamstva sadržana u članku 6., na primjer, da se strankama u postupku jamči djelotvorno pravo na pristup sudovima (vidi predmete *Brualla Gómez de la Torre v. Spain*, 19. prosinac 1997., st. 37., *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VIII; *Kozlica v. Croatia*, br. 29182/03, st. 32., 2. studeni 2006. i *Angel Angelov v. Bulgaria*, br. 51343/99, st. 31., 15. veljače 2007.).
34. U ovome je predmetu podnositelju zahtjeva dana takva mogućnost samo kako bi mu bilo rečeno da je njegov zahtjev podnesen nepravovremeno. Takav „pristup“ sam po sebi ne predstavlja iscrpljivanje zahtjeva članka 6., st. 1. Konvencije (vidi predmet *Ashingdane v. the United Kingdom*, 28. svibnja 1985., st. 56. i 57., Series A br. 93).
35. Odbacivši zahtjev podnositelja zahtjeva za preispitivanje iz formalnih razloga, nacionalni su sudovi primijenili mjerodavnu odredbu koja propisuje rok za pokretanje postupka za preispitivanje. Podnositelj zahtjeva nije doveo u pitanje sam taj rok, nego je naveo da je odluka kojom je odbačen njegov zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude bila proizvoljna.
36. Sud na početku ponavlja da nije njegov zadatak preuzeti mjesto domaćih sudova. Prvenstveno je na domaćim vlastima, poglavito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćeg zakonodavstva. Uloga Suda ograničena je na provjeru jesu li učinci takvoga tumačenja sukladni s Konvencijom (vidi predmet *Miragall Escolano and Others v. Spain*, br. 38366/97, st. 33.-39., ECHR 2000-I).
37. Pravo na pristup sudu, po samoj svojoj prirodi traži uređenje od strane države i može biti podvrgnuto ograničenjima. Ipak, ograničenja koja se primjenjuju ne smiju ograničiti pristup ostavljen pojedincu na takav način ili u takvoj mjeri da bude narušena sama bit toga prava. Ograničenje će predstavljati povredu

- Konvencije ako ne slijedi legitiman cilj i ako ne postoji razuman odnos razmjernosti između korištenih sredstava i cilja koji se želi postići (vidi, između ostalih izvora prava, predmete *Kreuz v. Poland*, br. 28249/95, st. 52.-57., ECHR 2001-VI i *Liakopoulou v. Greece*, br. 20627/04, st. 19.-25., 24. svibanj 2006.).
38. Iako su rokovi u načelu legitimna ograničenja prava na sud, način na koji se oni primjenjuju u konkretnom predmetu može dovesti do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije (vidi naprijed citirani predmet *Miragall Escolano and Others v. Spain*).
39. Glede ovoga predmeta, Sud bilježi da je pobijana presuda dostavljena majci podnositelja zahtjeva, a ne osobno podnositelju zahtjeva. Nacionalni su sudovi računali rok za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude od datuma kada je pobijana odluka dostavljena majci podnositelja zahtjeva. Međutim, iz liječničke potvrde koju je dostavio podnositelj zahtjeva vidljivo je da je njegovoj majci dijagnosticirana shizofrenija. Podnositelj zahtjeva dostavio je tu potvrdu nacionalnim sudovima i tvrdio da se, s obzirom na prirodu njene bolesti, njegova majka ne može smatrati sposobnom da ga obavijesti od dostavi presude Županijskoga suda u Puli.
40. Nacionalni su sudovi odbili taj prigovor kao neosnovan, nakon što su primijetili da je podnositeljeva majka potpisala punomoć branitelju podnositelja zahtjeva za postupanje u postupku o kojemu je riječ.
41. Sud ne može prihvatiti mišljenja nacionalnih sudova. S tim u vezi primjećuje da su svoju odluku donijeli bez da su saslušali majku podnositelja zahtjeva ili procijenili njeno psihičko stanje. S obzirom na prirodu bolesti, Sud smatra da je bilo potrebno utvrditi njenu sposobnost razumjeti značaj sudske presude koju je primila u ime podnositelja zahtjeva, te potrebu da ju proslijedi podnositelju zahtjeva. Po mišljenju Suda, lakonski zaključak domaćih sudova da je dostava presude majci podnositelja zahtjeva bila dovoljna jer je ona potpisala punomoć branitelju podnositelja zahtjeva, nije spojiv sa zahtjevima članka 6., stavka 1. Konvencije.
42. Nadalje, Sud primjećuje da je punomoćnik podnositelja zahtjeva primio pobijanu odluku 16. kolovoza 2006. godine, i da je zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude podnesen 13. rujna 2006. godine, dakle unutar roka od trideset dana.
43. U takvim okolnostima, Sud smatra da podnositelju zahtjeva nije bio dan pristup sudu u odnosu na njegov zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude. Ova razmatranja dovoljna su da omoguće Sudu da zaključi kako je došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 4. PROTOKOLA BR. 7. UZ KONVENCIJU

44. Podnositelj zahtjeva prigovara da mu je dva puta suđeno i da je dva puta osuđen za isto djelo, u odnosu na incident koji se dogodio 15. lipnja 2005. godine oko 19 sati na autobusnom kolodvoru u Pazinu. Poziva se na članak 4. Protokola br. 7. uz Konvenciju, koji glasi kako slijedi:

„1. Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.

2. Odredbe prethodnoga stavka ne sprječavaju ponovno razmatranje slučaja u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom dotične države ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u prethodnom postupku došlo do bitnih povreda koje su mogle utjecati na rješenje slučaja.

3. Ovaj se članak ne može derogirati na temelju članka 15. Konvencije.“

45. Vlada osporava tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

46. Vlada tvrdi da podnositelj zahtjeva nije pravilno iscrpio domaća pravna sredstva, jer je umjesto podnošenja zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude Vrhovnome sudu trebao podnijeti ustavnu tužbu protiv presude Županijskoga suda u Puli od 30. lipnja 2006. godine.
47. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je propisno iscrpio sva dostupna pravna sredstva i da je zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude pravno sredstvo koje bi obuhvatilo povredu kojoj je prigovorio u odnosu na kazneni postupak.
48. Sud ponavlja da se od podnositelja zahtjeva traži da na redovan način koristi domaća pravna sredstva koja su djelotvorna, dostatna i dostupna. Također podsjeća da u slučaju kada postoji više pravnih sredstava koja neka osoba može iskoristiti, ona ima pravo odabrati ono pravno sredstvo kojim se rješava njegov ili njezin osnovni prigovor (vidi predmet *Croke v. Ireland* (dec.), br. 33267/96, 15. lipnja 1999.). Drugim riječima, kad se uloži jedno pravno sredstvo, ne traži se i ulaganje drugoga pravnog sredstva koje ima u osnovi isti cilj (vidi predmete *Moreira Barbosa v. Portugal* (dec.), br. 65681/01, ECHR 2004-V i *Jeličić v. Bosnia and Herzegovina* (dec.), br. 41183/02, 15. studeni 2005.).
49. Glede ovoga predmeta, Sud upućuje na analizu u stavicima 21.- 26. ove presude, koja vrijedi i za pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava. Uz to primjećuje da i u građanskom i u kaznenom postupku u domaćem pravu postoji nekoliko pravnih sredstava protiv pravomoćnih presuda. Sud je do danas odlučivao u velikom broju hrvatskih predmeta u kojima se revizija Vrhovnome sudu protiv pravomoćne presude donesene u građanskom postupku smatrala pravnim sredstvom koje treba iscrpiti (vidi, na primjer, predmete *Blečić v. Croatia*, br. 59532/00, st. 22.-24., 29. srpanj 2004.; *Debelić v. Croatia*, br. 2448/03, st. 10. i 11., 26. svibnja 2005. i *Pitra v. Croatia*, br. 41075/02, st. 9., 16. lipnja 2005.). Isto je pravilo primijenjeno u predmetima protiv Bosne i Hercegovine, gdje postoji istovjetno pravno sredstvo (vidi predmet *Jeličić v. Bosnia and Herzegovina*, br. 41183/02, st. 17., ECHR 2006-...).
50. Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude dostupan je samo okrivljeniku (tužitelju je zabranjeno njegovo korištenje) te ga se može podnijeti u roku od mjesec dana nakon dostave presude okrivljeniku, zbog strogo ograničenih pravnih pogrešaka počinjenih na štetu okrivljenika. Sud primjećuje da je to pravno sredstvo u ovome predmetu okrivljeniku dalo priliku prigovoriti navodnoj povredi. Stoga, ne dovodeći u pitanje utvrđenje Ustavnoga suda da se odluka Vrhovnoga suda povodom toga zahtjeva nije odnosila na meritum predmeta, Sud smatra da je podnositelj zahtjeva pravilno iskoristio dostupna domaća pravna sredstva i poštivao rok od šest mjeseci.
51. Sud smatra da ovaj prigovor nije očigledno nedopušten u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje smatra da nije nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga mora biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

Tvrđnje stranaka

52. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je i u prekršajnom i u kaznenom postupku proglašen krivim za isti događaj i iste činjenice i da, bez obzira na različito razvrstavanje dva djela na temelju domaćega prava, to predstavlja povredu njegovoga prava da mu se dva puta ne sudi i ne izriče kazna za isto djelo.
53. Vlada tvrdi da je podnositelj zahtjeva ponašanjem tijekom incidenta od 15. lipnja 2006. godine ostvario obilježja dva različita djela, i da je podnositelj zahtjeva stoga proglašen krivim u dva različita postupka od strane dva različita suda. U prekršajnom postupku, podnositelj zahtjeva je proglašen krivim zbog remećenja javnog reda i mira jer je, očigledno pod utjecajem alkohola, uvrijedio druge građane na osobito drzak način, remeteći tako mir na javnom mjestu. Svrha sankcije u tom postupku bila je zaštititi dobrobit građana i javnog reda i mira u širem smislu.
54. Nasuprot tome, kazneni postupak vodio se zbog fizičkog napada na D.R. u kojem mu je nanesena teška tjelesna ozljeda. Taj se napad ne može smatrati prekršajem, nego je u sferi kaznenog postupka. Nanošenje teške tjelesne ozljede ne može se smatrati jednakim djelom kao i remećenje javnog reda i mira, a za koje djelo je podnositelj zahtjeva kažnjen u postupku pred Prekršajnim sudom.

Ocjena Suda

A. Je li prva kazna po svojoj naravi bila kaznenopravna

55. Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva 16. lipnja 2005. godine proglašen krivim u postupku vođenom prema Zakonu o prekršajima, te osuđen na četrdeset dana zatvora. Prema hrvatskoj pravnoj klasifikaciji, nije sasvim jasno mogu li se „prekršaji“ tretirati kao „kaznena djela“. Stoga, da bi se utvrdilo je li podnositelj zahtjeva „pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom države“ prvo pitanje o kojemu treba odlučiti je da li se taj postupak odnosi na „kaznenu“ stvar u smislu članka 4. Protokola br. 7.
56. Sud ponavlja da pravno označavanje postupka prema nacionalnom pravu ne može biti jedino mjerilo relevantnosti za primjenu načela *ne bis in idem* na temelju članka 4., stavka 1. Protokola br. 7. Inače bi primjena ove odredbe bila ostavljena na slobodnu procjenu državama ugovornicama u mjeri koja bi mogla dovesti do rezultata nespojivih sa ciljem i svrhom Konvencije (vidi, najnoviji predmet *Storbråten v. Norway* (dec.), br. 12277/04, ECHR 2007-... (izvodi), s daljnjim referencama). Pojam „kazneni postupak“ u tekstu članka 4. Protokola br. 7. treba se tumačiti u svjetlu općih načela koja se odnose na odgovarajuće riječi „optužba za kazneno djelo“ i „kazna“ u članku 6. odnosno 7. Konvencije (vidi predmete *Haarvig v. Norway* (dec.), br. 11187/05, 11. prosinac 2007.; *Rosenquist v. Sweden* (dec.), br. 60619/00, 14. rujna 2004.; *Manasson v. Sweden* (dec.), br. 41265/98, 8. travanj 2003.; *Göktan v. France*, br. 33402/96, st. 48., ECHR 2002-V; *Malige v. France*, 23. rujna 1998., st. 35., *Reports* 1998-VII i *Nilsson v. Sweden* (dec.), br. 73661/01, ECHR 2005-...).
57. U utvrđenoj praksi Suda postavljena su tri mjerila koja su opće poznata kao „mjerila Engel“ (vidi predmet *Engel and Others v. the Netherlands*, 8. lipnja 1976., Series A br. 22), koja treba razmotriti pri utvrđivanju radi li se o „optužbi za

- kazneno djelo“. Prvo mjerilo je pravno razvrstavanje djela prema nacionalnome pravu, drugo je sama narav djela, a treće stupanj težine kazne kojoj je dotična osoba moguće izložena. Drugo i treće mjerilo je alternativno, ne nužno kumulativno. To, međutim, ne isključuje kumulativni pristup kad odvojena analiza svakoga mjerila ne omogućuje postizanje jasnog zaključka glede postojanja optužbe za kazneno djelo (vidi, kao nedavne izvore prava, predmete *Jussila v. Finland* [GC], br. 73053/01, st. 30.-31., ECHR 2006-... i *Ezeh and Connors v. the United Kingdom* [GC], br. 39665/98 i 40086/98, st. 82.-86., ECHR 2003-X).
58. U domaćem pravnom razvrstavanju djelo o kojemu se radi predstavlja prekršaj na temelju članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira. Bez obzira na to, sud ipak ponavlja da je već prije utvrdio kako određena djela ipak imaju kaznenu konotaciju, iako se prema mjerodavnome domaćem pravu smatraju previše trivijalnim da bi se na njih primjenjivalo kazneno pravo i postupak (vidi predmete *Menesheva v. Russia*, br. 59261/00, st. 96., ECHR 2006-...; *Galstyan v. Armenia*, br. 26986/03, st. 57., 15. studeni 2007. i *Ziliberberg v. Moldova*, br. 61821/00, st. 32.-35., 1. veljače 2005.).
59. Po svojoj je prirodi uključivanje djela o kojemu je riječ u Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira poslužilo kao jamstvo zaštite ljudskog dostojanstva i javnog reda, vrijednosti i interesa koji redovno spadaju u sferu zaštite kaznenog prava. Ova odgovarajuća odredba Zakona usmjerena je prema svim građanima a ne prema skupini koja ima poseban položaj. Pozivanje na „lakšu“ narav djela samo po sebi ne isključuje njegovo razvrstavanje kao „kaznenog“ u autonomnom smislu Konvencije, jer u Konvenciji ništa ne upućuje na to da bi kaznena narav djela, u smislu mjerila *Engel*, nužno tražila određeni stupanj težine (vidi naprijed citirani predmet *Ezeh*, stavak 104.). Konačno, Sud smatra da su primarni ciljevi u utvrđivanju djela o kojemu je riječ kazna i odvratanje, a to su priznate značajke obilježja kaznenih sankcija (*ibid*, st. 102. i 105.).
60. Glede stupnja težine mjere, ona se utvrđuje s obzirom na najveću moguću kaznu koju predviđa mjerodavno pravo. Stvarno zapriječena kazna mjerodavna je za ovo utvrđenje ali ne može umanjiti važnost onoga što se prvotno dovodi u pitanje (*ibid.*, st. 120). Sud primjećuje da članak 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira predviđa zatvor u trajanju od šezdeset dana kao najveću moguću kaznu, i da je podnositelj zatvora na kraju osuđen na četrdeset dana oduzimanja slobode. Kao što je Sud potvrdio u više navrata, u društvu koje je opredijeljeno za vladavinu prava, kada zapriječena i stvarno izrečena kazna podnositelju zahtjeva uključuje gubitak slobode, postoji pretpostavka da ono što mu se stavlja na teret predstavlja „optužbu za kazneno djelo“, a to je pretpostavka koju se samo iznimno može pobijati, i to samo ako se lišenje slobode ne može smatrati „osobito štetnim“ s obzirom na njegovu prirodu, trajanje ili način izvršenja (vidi naprijed citirane predmete *Engel*, st. 82. i *Ezeh*, st. 126.). Sud u ovome predmetu ne nalazi nikakve takve iznimne okolnosti.
61. U svjetlu gore navedenih razmatranja, Sud zaključuje da priroda djela o kojemu se radi zajedno s težinom kazne, je takva da dovodi osudu podnositelja zahtjeva od 16. lipnja 2005. godine u sferu „kaznenog postupka“ prema sadržaju članka 4. Protokola br. 7.

B. Jesu li djela radi kojih se podnositelj zahtjeva kazneno goni ista (*idem*)

62. Članak 4. Protokola br. 7. uspostavlja jamstvo da se nikome neće suditi odnosno da nitko neće biti kažnjen za djelo za koje je već bio pravomoćno oslobođen ili

osuđen. Sud je u tom pogledu postavio mjerodavna načela u predmetu *Sergey Zolotukhin v. Russia* ([GC], br. 14939/03, 10. veljače 2009.). Mjerodavni dijelovi glase kako slijedi:

„78. Sud smatra da postojanje raznih pristupa pri odlučivanju je li djelo za koje se podnositelj zahtjeva kazneno godinu uistinu isto kao ono za koje je već bio pravomoćno oslobođen ili osuđen stvara pravnu neizvjesnost nespojivu s temeljnim pravom, i to pravom da se ne bude kazneno gonjen dva puta za isto djelo. U tom je kontekstu Sud sad pozvan dati usklađeno tumačenje pojma „isto djelo“ – element *idem* načela *ne bis in idem* – u svrhu članka 4. Protokola br. 7. Iako je u interesu pravne izvjesnosti, predvidljivosti i jednakosti pred zakonom da sud bez valjanog razloga ne odstupa od presedana postavljenih u prethodnim predmetima, ako Sud ne bi održao dinamičan i evolutivan pristup izložio bi se riziku da postane preprekom reformi ili poboljšanju (vidi predmet *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], br. 63235/00, st. 56., ECHR 2007-...).

79. Analiza međunarodnih instrumenata u koje je ugrađeno načelo *ne bis in idem* u jednom ili drugom obliku otkriva raznolikost izraza kojima je formulirano. Tako se u članku 4. Protokola br. 7. uz Konvenciju, članku 14., st. 7. UN-ovog Pakta o građanskim i političkim pravima i članku 50. Povelje o temeljnim pravima Europske unije govori o '[istom] djelu' ('[isto] povredi'), Američka povelja o ljudskim pravima govori o 'istom uzroku' ('*istim činjenicama*'), Konvencija kojom se provodi Schengenski sporazum zabranjuje kazneni progon za 'iste radnje' ('iste činjenice'), a Statut Međunarodnog kaznenog suda koristi izraz '[isto] ponašanje' ('[iste] konstitutivne radnje'). Sud Europskih zajednica i Inter-američki Sud za ljudska prava smatrali su da je razlika između izraza 'iste radnje' ili 'isti uzrok' ('*iste činjenice*') s jedne strane i izraza '[isto] djelo' ('[ista] povreda') s druge strane važan element u korist zauzimanja pristupa koji se strogo temelji na istovjetnosti materijalnih radnji i odbija pravno razvrstavanje tih radnji kao nevažno. Pri takvom utvrđenju oba su suda naglasila da bi takav pristup bio na korist počinitelju, koji bi znao da se, nakon što je proglašen krivim i odslužio svoju kaznu ili nakon što je oslobođen, više ne mora bojati daljnijeg kaznenog progona za istu radnju...

80. Sud smatra da upotreba izraza 'djelo' u tekstu članka 4. Protokola br. 7. ne može opravdati zauzimanje strožeg pristupa. Sud ponavlja da Konvenciju treba tumačiti i primijeniti na način koji prava čini praktičnima i djelotvornima, a ne teorijskima i iluzornima. Ona je živi instrument kojeg treba tumačiti u svjetlu današnjih uvjeta (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmet *Tyrer v. the United Kingdom*, 25. travnja 1978., st. 31., Series A br. 26 i *Christine Goodwin v. the United Kingdom* [GC], br. 28957/95, st. 75., ECHR 2002-VI). Odredbe međunarodnog ugovora kao što je Konvencija moraju se tumačiti u svjetlu njihovoga cilja i svrhe te isto tako u skladu s načelom djelotvornosti (vidi predmete *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], br. 46827/99 i 46951/99, st. 123., ECHR 2005-I).
81. Sud nadalje primjećuje da je pristup koji naglašava pravno označavanje dva djela previše restriktivan u odnosu na prava pojedinca, jer ako se Sud ograniči na utvrđenje da je osoba kazneno gonjena za djela koja su različito razvrstana, tada se izlaže riziku da će podrivati jamstvo sadržano u članku 4. Protokola br. 7., a ne učiniti ga praktičnim i djelotvornim, kako to traži Konvencija (usporedi naprijed citirani predmet *Franz Fischer*, st. 25.).
82. Stoga Sud zauzima stajalište da se članak 4. Protokola br. 7. mora tumačiti na način da zabranjuje kazneni progon ili suđenje za drugo 'djelo' ukoliko ono proizlazi iz istih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.
83. Jamstvo ugrađeno u članak 4. Protokola br. 7. postaje relevantno na početku novoga kaznenog progona, kad je prethodna oslobađajuća ili osuđujuća odluka postala po svojoj snazi *res iudicata*. Na toj točki u postupku dostupni materijal će se nužno sastojati od odluke kojom je prvi 'kazneni postupak' okončan i popisa optužbi podignutih protiv podnositelja zahtjeva u novom postupku. Ti dokumenti redovno sadrže izjavu o činjenicama koja se odnosi i na djelo za koje je podnositelju zahtjeva već suđeno i na djelo za koje je optužen ili optužena. Po mišljenju Suda, takve izjave o činjenicama odgovarajuća su polazna točka za njegovu odluku o pitanju jesu li činjenice u ta oba postupka bile istovjetne ili bitno iste. Sud naglašava da je nevažno koji dijelovi novih optužbi su moguće usvojeni ili odbačeni u naknadnom postupku, jer članak 4. Protokola br. 7. sadrži osiguranje protiv mogućnosti da se nekome sudi ili da bude

podložan da mu se sudi ponovno u novome postupku, a ne zabranu druge osuđujuće ili oslobađajuće odluke...

84. Sud se u svome ispitivanju treba stoga usredotočiti na one činjenice koje predstavljaju skup konkretnih činjeničnih okolnosti koje uključuju istoga okrivljenika i koje su nerazdvojno povezane u vremenu i prostoru, a čije postojanje treba dokazati kako bi se osigurala osuđujuća presuda ili pokrenuo kazneni postupak.

...“

63. Glede ovoga predmeta, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva u odnosu na prekršaj i kazneno djelo proglašen krivim kao isti okrivljenik za isto ponašanje i u istome vremenskom okviru. S tim u vezi on primjećuje da definicija prekršaja na temelju članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnoga reda i mira ne sadrži kao takva nanošenje tjelesne ozljede, dok je taj element presudan za kazneno djelo nanošenja teške tjelesne povrede iz članka 99. Kaznenog zakona. Međutim, Prekršajni sud u Pazinu u svojoj je odluci izričito naveo da je podnositelj zahtjeva kriv, *inter alia*, i za udaranje D.R. u glavu svojim šakama, te za to što ga je šakama i nogama udario po cijelom tijelu. Fizički napad na D.R. je tako predstavljao element prekršaja za koji je podnositelj zahtjeva proglašen krivim. U kaznenom postupku pred Općinskim sudom podnositelj zahtjeva je ponovno proglašen krivim za, *inter alia*, udaranje D.R. Događaji opisani u odlukama donesenim u oba postupka dogodili su se na autobusnom kolodvoru u Pazinu 15. lipnja 2006. godine oko 19 sati. Očigledno je da se obje odluke odnose na točno isti događaj i na iste radnje.
64. Sud ne može nego zaključiti da su činjenice koje predstavljaju prekršaj za koji je podnositelj zahtjeva osuđen u biti iste kao i one koje predstavljaju kazneno djelo za koje je također osuđen.
65. Uračunavanje četrdeset dana kazne zatvora koju je izrekao prekršajni sud u kaznu zatvora od godinu dana koju je izrekao Općinski sud ne mijenja činjenicu da je podnositelju zahtjeva dva puta suđeno za isto djelo.

C. Je li postojala dvostrukost postupka (*bis*)

66. Sud ponavlja da se članak 4. Protokola br. 7. nužno ne proteže na sve postupke pokrenute u odnosu na isto djelo (vidi predmet *Falkner v. Austria* (dec.), br. 6072/02, 30. rujna 2004.). Njegov cilj i svrha podrazumijeva, da u nedostatku štete dokazane od strane podnositelja zahtjeva, već sam novi postupak pokrenut uz znanje da je okrivljeniku već suđeno u prijašnjem postupku, predstavljao bi povredu ove odredbe (vidi naprijed citirani predmet *Zigarella*).
67. Sud primjećuje da je postupak pred Prekršajnim sudom u Pazinu vođen po zahtjevu koji je dostavila policija. Odluka je donesena 16. lipnja 2005. godine, a postala je pravomoćna 29. lipnja 2005. godine. Kazneni postupak pred Općinskim sudom u Pazinu pokrenut je po optužnom prijedlogu koji je podnijelo Općinsko državno odvjetništvo u Pazinu dana 15. studenog 2005. godine, uz prijedlog, *inter alia*, da se na ročištu zakazanom pred Općinskim sudom pročita policijsko izvješće. Iz ovih se okolnosti vidi da su oba postupka pokrenuta na temelju policijskog izvješća. Očigledno je da je policija zahtjev za pokretanje postupka protiv podnositelja zahtjeva podnijela Prekršajnom sudu u Pazinu, te da je izvješće o istom incidentu dostavila i Općinskome državnom odvjetništvu u Pazinu, što je dovelo do toga da je podnositelju zahtjeva dva puta suđeno.

68. Nadalje, treba primijetiti da je podnositelj zahtjeva u svojoj žalbi protiv osuđujuće odluke Općinskoga suda jasno prigovorio postojanju povrede načela *ne bis in idem*. Međutim, žalbeni je sud potvrdio presudu kojom je podnositelj zahtjeva osuđen za isto djelo za koje ga je već kaznio Prekršajni sud. U takvim okolnostima, Sud nalazi da su domaće vlasti dopustile dvostrukost kaznenog postupka potpuno svjesne prethodne osuđujuće presude u odnosu na podnositelja zahtjeva za isto djelo.
69. Sud nalazi da je protiv podnositelja zahtjeva bio vršen kazneni progon i da mu je suđeno po drugi puta za isto djelo za koje je već bio osuđen i za koje je izdržao vrijeme u pritvoru. Stoga je došlo do povrede članka 4. Protokola br. 7.

III. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

70. Na kraju, podnositelj zahtjeva prigovara pozivajući se na članak 5., stavak 1., članak 6. st. 2. i 3. (b) i (c) i članak 13. Konvencije, kao i na članak 2. Protokola br. 7., da se njegovo lišenje slobode nije temeljilo na pravu, da je povrijeđeno njegovo pravo da ga se smatra nevinim, da nije dobio odgovarajuće vrijeme i sredstva za pripremu svoje obrane uz pomoć branitelja po svom izboru i da nije imao nikakvo djelotvorno pravno sredstvo ili pravo žalbe u kaznenom postupku.
71. U svjetlu svih materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da taj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Iz toga slijedi da su nedopušteni prema članku 35. stavku 3. kao očigledno neosnovan i da ih treba odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

72. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

73. Podnositelj zahtjeva potražuje 17.400 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.
74. Vlada smatra da je zahtjev neosnovan i prekomjeran.
75. S obzirom okolnosti ovoga predmeta, Sud smatra da samo utvrđenje povrede članka 6., st. 1. Konvencije predstavlja dostatnu pravičnu naknadu.

B. Troškovi i izdaci

76. Podnositelj zahtjeva potražuje i 657 EUR na ime troškova koje je trebao platiti u vezi s kaznenim postupkom pred domaćim sudovima i 3.443 EUR na ime troškova nastalih pred Sudom.
77. Vlada se protivi zahtjevu podnositelja zahtjeva za naknadu troškova nastalih u domaćem postupku.
78. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio i da

je njihova visina bila razumna. Glede troškova koje je podnositelj zahtjeva trebao platiti u kaznenom postupku, Sud primjećuje kako je utvrdio da je njegova osuda u tom postupku povrijedila načelo *ne bis in idem*. Stoga se te domaće pravne troškove treba uzeti u obzir pri procjeni zahtjeva za naknadu troškova. Uzimajući u obzir informacije koje posjeduje i naprijed navedena mjerila, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 657 EUR na ime kaznenog postupka pred Općinskim sudom. Glede postupka na temelju Konvencije, Sud smatra razumnim podnositelju zahtjeva kojega nije zastupao odvjetnik, dosuditi iznos od 3.443 EUR. Dosuđuje mu i sve poreze koji bi mu mogli biti zaračunati na te iznose.

C. Zatezna kamata

79. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da su prigovori koji se odnose na nepostojanje pristupa sudu i povredu načela *ne bis in idem* dopušteni, a ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije;
3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 4., Protokola br. 7. uz Konvenciju;
4. *presuđuje*
 - (a) da utvrđenje povrede predstavlja dostatnu pravičnu naknadu;
 - (b) da tužena država treba podnositeljici zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti 4.100 EUR (četiri tisuće sto eura), uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na ime troškova i izdataka, a koje treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja;
 - (c) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 25. lipnja 2009. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
Tajnik

Christos Rozakis
Predsjednik